

[Bertel Dahlgaard.]

mere almindelige Betragtninger, som den højtærede Statsminister i Anledning af dette Lovforslag fremsatte med Henblik paa den almindelige økonomiske Udvikling. Der var Ting i disse Betragtninger, som jeg er enig i; der var ogsaa Ting, hvor jeg har en noget anden Anskuelse. Paa eet Punkt kan jeg dog give den højtærede Statsminister Ret, og det er i dette, at hvor man lever under en bunden Økonomi, som man faktisk i dette Øjeblik gør her i Landet, som i det hele taget overalt i Verden, er det en given Ting, at der kan ikke enkelte Faktorer være eneraadende over for det øvrige Samfund. Lever man under en bunden Økonomi, er der ingen Del af Samfundet, der med Rette kan kræve, og utvivlsomt heller ingen, der kan faa sig selv til at kræve at være uden for den Bundethed, som hele det øvrige Samfund maa finde sig i at virke under. Det er ogsaa Aarsagen til, at rundt omkring i Verden i dette Øjeblik, hvor som sagt en bunden Økonomi hersker i alle Lande, vil man se Gang paa Gang, fra Land til Land, at naar Dele af Samfundet søger at unddrage sig denne almindelige Binding af Økonomien og mener, at de kan raade sig selv paa deres specielle Omraade, saa giver det Tilbageslag, saa kan det ikke holde.

Jeg skal ikke komme dybere ind paa hele dette Forhold, men jeg siger med Henblik paa det Forslag, som her er til Behandling, at selv under en bunden Økonomi er det i højeste Grad ønskeligt og overordentlig værdifuldt for Samfundet, at Arbejdere og Arbejdsgivere selv kan forhandle sig til Rette, og har de to Parter det Overblik over de økonomiske Forhold, som er nødvendigt, og føler de hver for sig Forpligtelsen til at varetage de Funktioner, der nu engang er tildelt de store Organisationer i Samfundet, saa vil de paagældende Parter ogsaa i de aller, aller fleste Tilfælde finde frem til det Ligevægtpunkt, den paa Grundlag af frivillig Forhandling skabte Overenskomst, som det er ønskeligt for alle Parter bliver Resultatet.

For saa vidt ønsker jeg altsaa at understrege, hvad jeg fremførte den Dag jeg forelagde Forslaget, at det Forslag, der her foreligger om Voldgift i Arbejdsstridigheder, ikke er Udtryk for et Ønske om, at Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere i Almindelighed i højere Grad skal afgøres af Staten og ved statslige Funktioner. Nej, dette Forslag bygger paa Haabet om, at i det aldeles overvældende Antal af Tilfælde

vil Arbejdere, Funktionærer og Arbejdsgivere kunne tale sig til Rette og selv naa frem til en Overenskomst. Men naar det saa glipper, naar Organisationerne tørner sammen i et saadant Omfang, at Samfundets Værdier ødelægges, at Tredieparts Interesse — alle dem, der staar uden for de stridende Parter — lægges øde, naar det efterhaanden, som det jo ofte sker i disse Konflikter, nærmer sig til en Borgerkrigs Tilstand, saa er Tidspunktet inde, da det samlede Samfund har Ret til at sætte sin Magt op mod Organisationskampene. Det vil altsaa sige, at den Form for Voldgift, som vi her foreslaar, ikke af os er tænkt som noget normalt; det tror vi heller ikke den vil blive; men den er tænkt som en Nødhjælp, den Nødhjælp, man er tyet til nu igennem mange Aar i adskillige andre Lande og ogsaa her i Danmark, og jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at det danske Samfund ikke mere giver Retten fra sig til at gribe til denne Nødhjælp.

Jeg takker den højtærede Statsminister for den velvillige Modtagelse af Lovforslaget og hans Tilsagn om at ville forhandle paa sagligt Grundlag om dets Enkeltheder.

Men jeg vil gerne føje til, at det andet Problem, som dette Lovforslag omhandler, nemlig at finde frem til en Nyordning paa mange Omraader i Forholdet mellem Parterne, denne anden Side af Sagen interesserer ikke Det radikale Venstre mindre. Jeg vil gerne udtrykke det paa den Maade, at vi inden for vor Kreds aldeles ikke ser nogen Art af Løsning af de store Spørgsmaal, der knytter sig til Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, i en Afgørelse ved Voldgift. Det er ingen Løsning af Sagen, det er en Nødhjælp, man anvender. Nej, det er over for Aarsagerne, der fører frem til de store Arbejdskampe, det er paa dette Omraade, man skal søge, med Blikket vendt mod Fremtiden, at finde frem til nye Former, der medfører, at de store Kampsituationer ikke opstaar. Hvis jeg for mit eget Vedkommende skulde karakterisere min Stilling over for de to Problemer, der foreligger i dette Lovforslag, Spørgsmaalet om Voldgift og Spørgsmaalet om en Nyordning i det hele taget med Henblik paa Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgiver, kunde jeg næsten have Lyst til at udtrykke det paa den Maade, at med Hensyn til det første Spørgsmaal, Voldgiftsspørgsmaalet, siger min Forstand mig, at Samfundet maa hævde sin Ret til at hindre enkelte Grupper i at sætte deres Vilje igennem over for de fælles Samfundsinteresser, men naar jeg vender